

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASINING MA‘MURIY JAVOBGARLIK TO‘G‘RISIDAGI KODEKSI

BIRINCHI BO‘LIM UMUMIY QOIDALAR

I bob. ASOSIY QOIDALAR

1-modda. Ma‘muriy javobgarlik to‘g‘risidagi qonun hujjatlari

Ma‘muriy javobgarlik to‘g‘risidagi qonun hujjatlari ushbu Kodeks, O‘zbekiston Respublikasi qonunlari, O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining qarorlari, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining farmonlari, O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarorlari, Qoraqalpog‘iston Respublikasi qonunlari, Qoraqalpog‘iston Respublikasi Jo‘qorg‘i Kengesining va Vazirlar Kengashining qarorlari, xalq deputatlari viloyatlar va Toshkent shahar Kengashlarining, viloyatlar va Toshkent shahar hokimlarining qarorlaridan iboratdir.

Ushbu Kodeks qoidolari mazkur Kodeksga kiritilmagan qonun hujjatlarida sodir etganlik uchun javobgarlik nazarda tutilgan ma‘muriy huquqbuzarliklarga ham taalluqlidir.

2-modda. Ma‘muriy javobgarlik to‘g‘risidagi qonun hujjatlarining vazifalari

Ma‘muriy javobgarlik to‘g‘risidagi qonun hujjatlari inson va jamiyat farovonligi yo‘lida fuqarolarning huquq va erkinliklarini, mulkni, davlat va jamoat tartibini, tabiiy muhitni muhofaza qilishni, ijtimoiy adolat va qonuniylikni ta‘minlashni, ma‘muriy huquqbuzarliklar to‘g‘risidagi ishlarning o‘z vaqtida va obyektiv ko‘rib chiqilishini, shuningdek bunday huquqbuzarliklarning oldini olishni, fuqarolarni O‘zbekiston Respublikasi [Konstitutsiyasi](#) va qonunlariga rioya etish ruhida tarbiyalashni o‘z oldiga vazifa qilib qo‘yadi.

Bu vazifalarni amalga oshirish uchun ushbu Kodeks qanday harakat yoki harakatsizlik ma'muriy huquqbuzarlik hisoblanishini, ma'muriy huquqbuzarlikni sodir etgan shaxsga nisbatan qaysi organ (mansabdor shaxs) tomonidan qay tartibda qanaqa ma'muriy jazo qo'llanilishi va ijro etilishini belgilaydi.

3-modda. Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi qonun hujjatlarining prinsiplari

Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi qonun hujjatlari qonuniylik, fuqarolarning qonun oldida tengligi, demokratizm, insonparvarlik, odillik va ayb uchun javobgarlikning muqarrarligi prinsiplariga asoslanadi.

4-modda. Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi qonun hujjatlari sohasida O'zbekiston Respublikasining vakolatlari

Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi qonun hujjatlari sohasida quyidagilar O'zbekiston Respublikasi ixtiyoriga beriladi:

ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi qonun hujjatlarining prinsiplarini aniqlash va umumiy qoidalarini belgilab berish;

ma'muriy javobgarlikka sabab bo'ladigan harakat yoki harakatsizlikni, ma'muriy huquqbuzarlik to'g'risidagi ishlarni ko'rib chiqish vakolatiga ega bo'lgan organlar tizimini (mansabdor shaxslarni), mazkur ishlarni yuritish va chiqarilgan qarorlarning ijrosi tartibini belgilash;

ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi qonun hujjatlari sohasida Qoraqalpog'iston Respublikasining vakolatlarini belgilash;

viloyatlar va Toshkent shahar hokimiyat vakillik organlari hamda hokimlari ma'muriy javobgarlik nazarda tutiladigan qaror qabul qilishlari mumkin bo'lgan masalalar doirasini belgilash.

5-modda. Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi qonun hujjatlari sohasida Qoraqalpog'iston Respublikasining vakolatlari

Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi qonun hujjatlari sohasida quyidagilar Qoraqalpog'iston Respublikasi ixtiyoriga beriladi:

jamoat tartibini saqlash masalalari bo'yicha, basharti bu masalalar ushbu Kodeks bilan tartibga solinmagan bo'lsa, shuningdek tabiiy ofatlar va epidemiyalarga qarshi kurash masalalari bo'yicha ma'muriy javobgarlik belgilash;

ushbu Kodeksning [90](#), [109](#), [110](#), [161](#), [162-moddalariga](#), 164-moddasining [ikkinchi qismiga](#), [168-moddasiga](#) binoan buzilishi ma'muriy javobgarlikka sabab bo'ladigan qoidalarni belgilash.

6-modda. Ma'muriy javobgarlik to'g'risida qarorlar qabul qilish borasida mahalliy davlat hokimiyati organlarining vakolatlari

Xalq deputatlari viloyatlar va Toshkent shahar Kengashlari, viloyatlar va Toshkent shahar hokimlari quyidagi vakolatlarga egadirlar:

jamoat tartibini saqlashga doir masalalar yuzasidan, basharti bu masalalar ushbu Kodeks bilan tartibga solinmagan bo'lsa, shuningdek tabiiy ofatlar va epidemiyalarga qarshi kurash masalalari bo'yicha ularni buzganlik uchun ma'muriy javobgarlikka tortish nazarda tutilgan qarorlar qabul qilish;

ushbu Kodeksning [90](#), [109](#), [110](#), [161](#), [162-moddalariga](#), 164-moddasining [ikkinchi qismiga](#), [168-moddasiga](#) binoan buzilishi ma'muriy javobgarlikka sabab bo'ladigan qoidalarni belgilash.

Masalan, qarang: Farg‘ona viloyat hokimining 2016-yil 22-apreldagi 139-sonli qarori bilan tasdiqlangan “Jamoat joylarida tartibni saqlash, obodonlashtirish va sanitariya qoidalari”ning 43-bandida ikkinchi xatboshisi, Toshkent shahar hokimining 2012-yil 14-iyundagi 495-sonli qarori bilan tasdiqlangan “Toshkent shahrida jamoat tartibini saqlash, obodonlashtirish va sanitariya qoidalari”ning XI bobi.

7-modda. Ma‘muriy huquqbuzarliklarning oldini olish

Davlat organlari, fuqarolarning o‘zini o‘zi boshqarish organlari, jamoat birlashmalari ma‘muriy huquqbuzarliklarning oldini olish, ularning sodir etilishiga olib keluvchi sabablar va sharoitlarni aniqlash hamda bartaraf etishga, fuqarolarni ongli, intizomli bo‘lish, O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi va qonunlariga rioya qilish ruhida tarbiyalashga yo‘naltirilgan tadbirlar ishlab chiqadilar va ularni amalga oshiradilar.

Mahalliy davlat hokimiyati organlari O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasiga, Qoraqalpog‘iston Respublikasi hududida esa Qoraqalpog‘iston Respublikasi Konstitutsiyasiga ham muvofiq qonuniylik, huquq-tartibot va fuqarolar xavfsizligini ta‘min eta borib, o‘z hududlarida barcha davlat organlari va jamoat birlashmalarining ma‘muriy huquqbuzarliklarning oldini olish borasidagi ishlarini muvofiqlashtirib turadilar, ichki ishlar organlari, voyaga yetmaganlar ishlari bo‘yicha idoralararo komissiyalar hamda ularga hisobdor ma‘muriy huquqbuzarlik bilan kurash olib boruvchi boshqa organlar faoliyatiga rahbarlik qiladilar.

(7-moddaning ikkinchi qismi O‘zbekiston Respublikasining 2017-yil 14-sentabrdagi O‘RQ-446-sonli Qonuni tahririda — O‘R QHT, 2017-y., 37-son, 978-modda)

8-modda. Ma‘muriy huquqbuzarlik uchun ta’sir ko‘rsatish choralarini qo‘llanish vaqtida qonuniylikni ta‘minlash

Ma‘muriy huquqbuzarlik uchun hech kim qonun hujjatlarida belgilangan asoslar va tartibdan boshqacha tarzda ta’sir ko‘rsatish chorasiga tortilishi mumkin emas.

Ma‘muriy huquqbuzarlik to‘g‘risidagi ishlarni yuritish qonuniylikka rioya qilish asosida olib boriladi.

Tegishli vakolat berilgan organlar va mansabdor shaxslar ma‘muriy ta’sir ko‘rsatish choralarini o‘z vakolatlari doirasida qo‘llaydilar.

Ma‘muriy huquqbuzarlik uchun ta’sir ko‘rsatish choralarini qo‘llanish chog‘ida qonun hujjatlari talablariga rioya etilishi vakolatli yuqori turuvchi organlar va mansabdor shaxslar tomonidan muntazam ravishda nazorat qilib turilishi bilan, prokuror nazorati bilan, shikoyat berish huquqi bilan ta‘minlanadi.

9-modda. Ma‘muriy javobgarlik to‘g‘risidagi qonun hujjatlarining amal qilishi

Ma‘muriy huquqbuzarlik sodir etgan shaxs bu huquqbuzarlik sodir etilgan vaqt va joyda amal qilib turuvchi qonun hujjatlari asosida javobgarlikka tortiladi.

O‘zbekiston Respublikasining bayrog‘i ostidagi yoki O‘zbekiston Respublikasining portida ro‘yxatga olingan va O‘zbekiston Respublikasi hududidan tashqarida ochiq havo yoki suv bo‘shlig‘ida bo‘lgan kemada ma‘muriy huquqbuzarlik sodir

etgan shaxs, agar O‘zbekiston Respublikasining xalqaro shartnomasida boshqacha tartib nazarda tutilmagan bo‘lsa, ushbu Kodeksga muvofiq ma‘muriy javobgarlikka tortiladi.

(9-modda O‘zbekiston Respublikasining 2008-yil 8-apreldagi O‘RQ-145-sonli Qonuni asosida ikkinchi qism bilan to‘ldirilgan — O‘R QHT, 2008-y., 14-15-son, 88-modda)

Ma‘muriy huquqbuzarlik uchun javobgarlikni yengillashtiruvchi yoki bekor qiluvchi hujjatlar orqaga qaytish kuchiga egadir, ya‘ni ushbu hujjatlar chiqqunga qadar sodir etilgan huquqbuzarlik hollariga ham taalluqlidir. Ma‘muriy huquqbuzarlik uchun javobgarlikni belgilovchi yoki javobgarlikni kuchaytiruvchi hujjatlar esa orqaga qaytish kuchiga ega bo‘lmaydi.

Qarang: O‘zbekiston Respublikasining 2012-yil 24-dekabrdagi O‘RQ-342-sonli “Normativ-huquqiy hujjatlar to‘g‘risida”gi Qonunning 31-moddasi ikkinchi qismi.

Ma‘muriy huquqbuzarlik to‘g‘risidagi ishlar huquqbuzarlik to‘g‘risidagi ish ko‘rilayotgan vaqt va joyda amal qilib turgan qonun hujjatlari asosida yuritiladi.